

Kultur / **Bøger**

Har Gud et røvhul?

ANMELDELSE / 11.06.18

Hilda Hilsts 'Den uanstændige madame D.' er et overset mesterværk, der igennem en gal enkekvindes tale får det allergrimmeste og allersmukkeste til at eksistere side om side.

Sigrid Kraglund Adamsson

Madame D eller Hillé, som den gale enkekvinde i *den uanstændige madame D* kaldes og lader sig kalde, har lukket sig inde i sit hus i landsbyen, hvorfra hun forsøger at forstå meningen med alting. Hun taler til og med den afdøde, den ikke-gale Ehud, som hun elsker. »Jeg forstår heller ikke kroppen, denne fælde, heller ikke dagens blodige logik, heller ikke ansigterne, som nedstirrer mig i denne landsby, hvor jeg bor, hvad er et hus, et koncept, hvad er ben, hvad vil det sige at komme og gå, hvorhen, Ehud«. Det er meningen med disse fordi'er – livet, døden Gud, sproget, kærligheden, kroppen og tiden – madame D ikke forstår. Og hun søger meningen i tingenes navne, men ligeså meget i deres ikke-navne.

Forlaget Gladiator har udgivet *den uanstændige madame D*, et overset mesterværk af den nu afdøde brasilianske forfatter Hilda Hilst, oversat af Lean Pejtersen. Og det er i ordets bogstaveligste betydning en vanvittig, lille bog. Prosaen er usentimentalt møgbeskidt og samtidig pervers i sin klarhed: »Forelskelse, Hillé, det er pulsåren, der sprøjter vellystigt, og illusion, det er munden, der udsiger verden, purpurfarvet omslutter den dine følelser, dit liv indhyllet i skarlaget, forelskelse er åbningen i dit bryst, og også din ørken«. Hilsts vanvittige skrift er hele tiden karakteriseret ved ubesværet at få det allergrimmeste og

allersmukkeste til at eksistere side om side: »at mennesket jo har en hjerne, men aldrig opnår noget, at mennesket føler kærlighed, men aldrig bliver opfyldt af den, at jeg kan mærke, at jeg eksisterer, men ikke kender årsagen til mine mindste bevægelser, at jeg oplever anfald af vrede og rædsel så voldsomme, at de både befrier mig og æder mig op«.

“ Prosaen er usentimentalt møgbeskidt og samtidig pervers i sin klarhed

I den uanstændige madame D overgiver man sig til den gale kvindes tale. Man betragter den ikke igennem et lille glughul, og man bliver ikke bedt om at afkode den. Hilst skriver en bevidsthed og dermed en verden frem, hvor det gale vibrerer overalt, hvis man begynder at undre sig: »Hvem navngiver verden for mig? At være her på Jorden, at Jorden findes, at blive født, at dechifrere sig selv og lære de andres korrekte sprog, at have det godt«. Hilst har *fundet* galskaben i disse spørgsmål, så hun ikke behøver at opfinde eller mime den. Og så er Hilst som sin landskvinde Clarice Lispector hele tiden optaget af forbindelsen mellem det konkret kropslige og menneskers sociale vilkår.

Hilda Hilst giver trods alt den sindssyge kvinde en stemme, som fra et ensomt og frivilligt indespærret sted, tillader sig at skille alting ad og samle det igen. Og alt dette formår Hilst utroligt nok at sammenfatte, som da madame D undrer sig over, om også Gud har et røvhul: »hør Herre, har du ligesom os et stinkende hul? Skjult bagi, men så ofte genstand for tankerne, skjult bagi, helt sammenknebet, ydmygt men dog forfængelighedens ødelægger, er det, på grund af denne overdådighed bagi, umuligt for mennesket at tænke på sig selv som et guddommeligt nys, lange diskussioner, senatet, politikernes blanke jakkesæt, en have-nellike i knaphullet, kvindernes satin, de rullende øjne, grimasserne, parykkerne, men hullet der, tænkte du på det?«.

FAKTA

Hilda Hilst, den
uanstændige madam
D, Forlaget Gladiator

